

Năm 2021 là năm Tân Sửu, con giáp biểu tượng là con trâu nên nhân ngày này, dân Đông Hồ, người dân thủ công chuyên cho mình nhân dịp tranh có hình ảnh con trâu.



Bức tranh “Chăn trâu thổi sáo”. Ảnh: Báo An/Báo Tin tức

Mọi dịp Tết đến, Xuân về, người dân thủ công có xu hướng chọn nhân dịp tranh để trang trí ngôi nhà của mình ngày Tết. Bên cạnh việc lựa chọn nhân dịp tranh phong cảnh, hoa lá thì việc treo tranh linh vật của năm đang là xu hướng. Đáp ứng nhu cầu thị trường văn hóa tinh thần đó, nhân dịp xuân xuất tranh Đông Hồ, xã Song Hồ, huyện Thuận Thành, tỉnh Bắc Ninh đang ngày đêm sáng tạo, bỏ tiền công tranh quý.

**Đức vua đức sống thanh bình**

Theo Nghề nhân dân của ông Nguyễn Đăng Chấn, thôn Đông Hồ, xã Song Hồ, nghề nghề của chúng tôi tranh dân gian Đông Hồ đam mê tranh không chỉ vì vẻ đẹp bên ngoài mà trong mỗi bức tranh còn có ý nghĩa sâu xa mà các nghệ nhân xưa đã gửi gắm. Với nghề nghề của dân trong vùng, tranh Đông Hồ thường vẽ về các giống là tranh Tết vì nghề của chúng tôi tranh thường vẽ về chủ yếu vào dịp Tết. Mỗi bức tranh lại có ý nghĩa riêng, thể hiện mong ước cho mọi người dân. Đặc biệt, với mỗi năm, các nghệ nhân ở đây thường vẽ về nghề con vật Tết thường vẽ cho năm đó.

Năm 2021 là năm Tân Sửu, con giáp biểu tượng là con trâu nên nghề ngày này, dân Đông Hồ, nghề của dân thường vẽ về con trâu. Vì vậy nghề của chúng tôi tranh có hình ảnh con trâu. Vì vậy nghề của chúng tôi tranh cho các du khách, anh Nguyễn Đăng Tâm, con trai Nghề nhân dân của ông Nguyễn Đăng Chấn cho biết, trong số nghề con vật biểu tượng trong các năm con trâu là hình ảnh đẹp nhất các nghệ nhân tranh dân gian Đông Hồ sáng tạo nên và hiện tại hiện nay 10 mẫu tranh về con trâu gần gũi và cuộc sống sinh hoạt thường ngày và để sự sống tốt đẹp của nghề của dân Việt Nam xưa. Mỗi mẫu tranh có ý nghĩa riêng nghề anh tâm đắc nhất là hai bức tranh “chăn trâu thổi sáo” và “chăn trâu đốn sách”. Để chuẩn bị các mẫu tranh Tết, gia đình anh đã làm hàng nghìn bức tranh để bán, phục vụ khách hàng.

Với bức tranh “chăn trâu thổi sáo”, xưa xưa, các nghệ nhân tranh Đông Hồ đã có sự kết hợp hài hòa giữa bố cục, màu sắc. Với màu sắc tự nhiên như xanh, đen, nâu, nghề nghề của dân đã khắc họa hình ảnh chú bé khôi ngô ngồi trên lưng trâu xỏp tròn chân đạp lá sen màu xanh thổi sáo, bên dưới là chú trâu đen đang vờn tai nghe, chân tung tăng như nhảy theo tiếng sáo. Qua bức tranh, nghề nghề của dân Đông Hồ như muốn thể hiện sự giao hòa giữa trời, đất, nghề của chúng tôi, vật, chú trâu cũng đang hòa mình vào tiếng sáo của cậu bé, trở thành một thân thể của con nghề của chúng tôi.

Nhìn vào bức tranh, nghề của chúng tôi thể hiện được vẻ đẹp của cuộc sống thanh bình, khi nhìn thấy một mảnh đất xưa tan.

Bên cạnh bức tranh “chăn trâu thổi sáo”, bức tranh “chăn trâu đốn sách” cũng được mọi người tìm mua rất nhiều, nhất là dịp Tết đến. “Hình ảnh con trâu gặm cỏ, thổi hiên đốn tính siêng năng, cẩn thận, chăm chỉ, bên cạnh là cậu bé vờn chăn trâu vờn đốn sách. Qua đó, nghề nghề của dân xưa muốn tôn vinh tinh thần hiếu học của nghề của dân Việt Nam. Mặc dù trong đời sống hiện tại, nghề của chúng tôi bé nhỏ luôn ham học, tìm tòi, khám phá. Đặc tính này không thể thiếu trong mỗi thế hệ.

Ngoài ra, với cuộc sống của nghề của dân, việc mua sắm tranh chăn trâu đốn sách mang lại sự

thanh bình, yên vui. Nghệ thuật nhân tranh dân gian Đông Hồ đã khéo léo thể hiện những cảnh sống của nông dân cho thấy tình thu hoạch hòa, yên ấm mùa màng được bội thu, bội thu", anh Nguyễn Đăng Tâm cho biết thêm.

Ngoài sản xuất ra những bộ tranh truyền thống, phục vụ người dân, các nghệ nhân làng tranh dân gian Đông Hồ vẫn đang hàng ngày sáng tạo, phát triển những giá trị của dòng tranh quý, đáp ứng đời sống văn hóa, tinh thần của người dân.

Nghệ nhân ưu tú Nguyễn Thị Oanh, làng Đông Hồ, xã Song Hồ cho biết, từ năm 10 tuổi bà đã được cha ông truyền dạy cho cách làm tranh. Từ đó, bà đã thu thập các kỹ thuật tạo nên khung, dập khuôn, tô màu, vẽ... cho bộ tranh. Đến nay, cùng với nhu cầu ngày càng cao của người dân, bà luôn sáng tạo, phục vụ cho bộ tranh đẹp hơn, đẹp hơn cha ông; đồng thời sáng tạo thêm cho bộ tranh phong phú. Tuy nhiên, nghệ thuật sáng tạo đó đều dựa trên cơ sở, cốt lõi của truyền thống cha ông để lại, từ cốt lõi về kỹ thuật và màu sắc lấy từ thiên nhiên.

Theo Nghệ nhân ưu tú Nguyễn Thị Oanh, năm nay là năm Tân Sửu, khách hàng chủ yếu đều tìm hiểu về tranh con trâu, bên cạnh làm ra những bộ tranh treo truyền thống với hình ảnh nghệ thuật con trâu đen, trâu xanh gắn liền với đồng ruộng, bà sáng tạo thêm hình ảnh con trâu vàng với mong muốn cuộc sống sung túc, phú quý. Với bàn tay khéo léo, sáng tạo, dập khuôn Tân Sửu gia đình bà chủ trì hàng trăm bộ tranh in nhũ với đầy đủ các chi tiết, kích thước có giá từ vài chục nghìn đồng đến hàng triệu đồng.

### **Cập nhật báo tin làng nghệ truyền thống**

Tranh dân gian Đông Hồ là một dòng tranh tiêu biểu có giá trị nội dung và nghệ thuật đặc sắc, mang lại niềm đam mê, tạo nên niềm đam mê riêng cho văn hóa Việt Nam. Tuy nhiên cùng với nhu cầu thăng trầm của lịch sử, nghệ thuật tranh dân gian Đông Hồ gặp nhiều khó khăn. Đặc biệt, thời gian qua, ảnh hưởng mạnh mẽ của đại dịch COVID-19, dòng tranh đang đứng trước nguy cơ mai một khi các đoàn khách du lịch tạm ngưng, vì thế nguồn thu từ nghệ thuật tranh cũng giảm sút.

Anh Nguyễn Đăng Tâm chia sẻ, năm nay là năm trộm cướp, mọi năm gia đình đón hàng với khách du lịch, bán hàng với tranh thì năm 2020, các tour du lịch bị hủy, khách du lịch giảm sút, vì thế, cả gia đình anh và các anh chị em từ nhiều năm nay sáng tạo nghệ thuật

tranh, gặp nhiều khó khăn.

Những năm trước, mỗi dịp Tết, một hàng chợ lớn của gia đình anh là cuộc chợ tranh có in hình các con giáp của năm đó. Tuy nhiên, năm nay, do dịch COVID-19, không có khách du lịch nên gia đình anh cũng không làm chợ, doanh thu giảm hơn một nửa, khiến nhiều người trong gia đình rất khó khăn. Mọi người đều cố gắng để mọi người tin tưởng để bán sản phẩm xa đi có được tiền tiếp tục gìn giữ, bỏ tiền dòng tranh quý thì thì cha ông để lại, anh Nguyễn Đăng Tâm chia sẻ thêm.

Trao đổi với những người pháp báo tin và phát triển nghề làm tranh dân gian Đông Hồ, ông Nguyễn Văn Thành, Phó Chủ tịch UBND huyện Thuận Thành cho biết: Tranh dân gian Đông Hồ là một trong những dòng tranh cổ, có giá trị đã tồn tại và phát triển hàng trăm năm. Trước đây, dòng tranh này đã có thời kỳ phát triển rực rỡ, cả làng Đông Hồ nhà nhà đều làm tranh. Tuy nhiên, những năm sau này, do ảnh hưởng của chiến tranh, sự vận hành của xã hội, dòng tranh đang phải đi tìm kiếm sự sống mới. Trong làng chợ còn một số gia đình còn gìn giữ, bỏ tiền nghề làm tranh quý.

Với những giá trị văn hóa, tinh thần đặc sắc của dòng tranh, năm 2012, nghề làm tranh dân gian Đông Hồ được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia. Thời gian báo tin và phát huy giá trị tồn tại của dòng tranh, năm 2014, UBND tỉnh Bắc Ninh đã phê duyệt đề án “Bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa tranh dân gian Đông Hồ, huyện Thuận Thành giai đoạn 2014-2020, định hướng đến năm 2030”, đề án “Xây dựng Trung tâm báo tin và phát huy giá trị tranh dân gian Đông Hồ”.

Theo đó, tỉnh đã đẩy mạnh công tác tuyên truyền quảng bá dòng tranh; đồng thời để nghề Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, trình Thủ tướng Chính phủ xây dựng hồ sơ đăng ký quốc gia trình UNESCO đưa nghề làm tranh dân gian Đông Hồ vào danh sách Di sản văn hóa phi vật thể của nhân loại. Hiện nay, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Bắc Ninh đã phê duyệt dự án đầu tư xây dựng hoàn thiện trung tâm báo tin tranh Dân gian Đông Hồ với diện tích 19.000 m<sup>2</sup> đưa vào hoạt động và tiếp tục tuyên truyền quảng bá, xây dựng khu báo tin tranh.

Đến biết, tháng 2/2019, tỉnh Bắc Ninh đã công nhận làng tranh dân gian Đông Hồ là một trong số các điểm du lịch. Tỉnh đẩy mạnh công tác tuyên truyền tranh trên các tuyến đường chính, quảng bá qua các tờ rơi, tờ gấp, trên các mạng thông tin điện tử, các phương tiện thông tin để chúng ta mọi người biết đến và có ý thức báo tin, phát huy giá trị đặc sắc của dòng tranh này, Phó Chủ tịch UBND huyện Thuận Thành cho biết thêm.

**Theo TTXVN.**